

aandacht vestigt op een in genoemd Handelsadresboek voorkomende grafische voorstelling der scheepvaartbeweging op Curaçao, welke voorstelling volgens recensent vooral hieraan haar waarde ontleent dat niet met de petroleum-scheepvaart is gerekend, komt het mij wel wenschelijk voor het bedoelde kaartje even wat nader te bekijken, alsook het daarbij behoorende deel van den tekst.

Inderdaad komt op blz. 17 van het Handelsadresboek een grafiek voor van de scheepvaartbeweging op Curaçao over de jaren 1918 t. e. m. 1928, alleen betrekking hebbende op stoomschepen (maar waarschijnlijk met inbegrip van motorschepen) en zonder „petroleum schepen” (in het Engelsche onderschrift „petroleum tanks” genoemd). Van de 2914 stoom (en motor-) schepen welke volgens het Koloniaal Verslag (Verslag van Bestuur en Staat) in 1926 op Curaçao aankwamen verantwoordt het kaartje er zodoende slechts een goede 1000, van de 248 in 1918 slechts 100; de verwaarloosde 65 %, respectievelijk 60 %, zou dan op rekening moeten worden gesteld van de „petroleum-scheepvaart”.

Het is mij niet gelukt gegevens te vinden waarmede deze berekening zou kunnen worden gecontroleerd; het kan echter zijn dat buiten beschouwing zijn gelaten die schepen welke onder de uitzonderingsbepaling vielen der geldende verordening op de loodsgelden, als alleen op Curaçao aankomende om ruwe olie aan te voeren, maar die bepaling betreft niet de schepen welke de producten der raffinaderij op Curaçao komen laden en een andere officieele differentieering is mij niet bekend.

Maar ook het doel eener indeeling in „petroleumschepen” en andere schepen, ten behoeve van een overzicht als het Bureau voor Handelsinlichtingen geeft, is mij niet recht duidelijk kunnen worden. Immers, zonder de raffinaderij zou er op Curaçao niet alleen geen tankvaart zijn, maar ook de overige scheepvaart op dat eiland zou, wanneer er geen oliebedrijf was, minder druk zijn dan thans het geval is.

De grafiek in het Handelsadresboek geeft, behalve de lijn van het totale aantal stoomschepen (geen „petro-